

Vinterutfodring av örnar säsongen 1990/91

Gunnar Lignell

Fågelskådning är att spana tillsammans i tidiga morgnar med solen i ryggen och kikarna för ögonen. Riktiga skådare sällar sig också till skaran av flitiga rapportörer till sin regionala rapportkommitté. Foto: Tero Niemi.

För nionde året i följd var de västmanländska åtlarna anslutna till riksföreningen ÖRN-72. Riksföreningen bedrev utfodring vid drygt 30 åtlar denna vinter. Liksom föregående vinter bjöd vintern 1990/91 på huvudsakligen mildt väder och ringa snötillgång, ett förhållande som inte enbart är positivt för åtlingen, eftersom fodertransporter på barmark är krävande. Jämfört med föregående säsonger åtlades inte i Västerås, varför resultatet från vintern måste bedömas utifrån detta.

Arbetsinsats vid åtlingen

Trots att Västeråstein inte åtlades under vintern uppgick antalet utfodringsstillfällen till 103, lika som föregående säsong. Mängden utlagt foder ökade med 1400 kilo, eller med 18 %. Medeltalet utlagt foder per utfodringsstillfälle blev 88 kg jämfört med 75 kg föregående säsong. Köping började liksom förra säsongen åtlingen tidigast och höll också på längst. Västeråtein kom p.g.a av åtlarnas sjukdom igång sent under säsongen. Åtlingen avslutades under tidsperioden 9-26 mars. Under de hittills genomförda nio utfodrings säsongerna har 94 ton foder lagts ut vid 1 011 tillfällen. Säsongens arbetsinsatser framgår av tabell 1.

Observationer

Säsongen 1990/91 är den näst bästa havsörns säsongen sedan starten 1982/83. 16 havsörnar observerades, vilket är 2 färre än den bästa säsongen 1988/89. Antalet subadulta fåglar är glädjande stort, hela 6 fåglar, jämfört med medeltalet subadulta fåglar, 3,3, under hela

tidsperioden 1982-91. Antalet juvenila havsörnar fortsätter att vara lågt och säsongens resultat med 2 fåglar gör att medeltalet 1,9 fåglar under hela perioden inte höjs. Antalet adulta fåglar, 8, är något högre än medeltalet för säsongerna 1982-91, 6,6 fåglar.

Kungsörnen har den sämsta säsongen sedan utfodringsarna startade. Endast 18 fåglar observerades, vilket är 20 färre än den bästa säsongen 1988/89. De två senaste säsongerna har resulterat i färre kungsörnar än tidigare säsonger. Orsakerna är svåra att utrona. Utbudet på övriga åtlar kanske har ökat, de milda vintrarna spelar kanske in, naturligt vilt finns kanske i högre utsträckning och föredras av örarna? Den mänskliga faktorns betydelse med olika grad av observationsfrekvens vid åtlarna skall heller inte bortses från. Observationerna under den senaste säsongen redovisas i tabell 2, medan det samlade resultatet för alla nio utfodrings säsongerna återfinns i tabell 3.

Ansvar för åtlingen

De åtelansvariga har varit de samma sedan förra säsongen och således har följande personer fungerat som ansvariga: Bo Eriksson (Västerårebo), Raimo Laurila (Fagersta), Karl Gunnar Johnsson (Ramnäs) och Göran Nilsson (Köping). Två samordnade observationsdagar genomfördes tillsammans med de andra åtlarna i ÖRN-72. Räkningarna genomfördes helgen 5-6 januari och 2-3 februari 1991. Förutom ömarräknades då alla rovfåglar samt kråkfågel på åtlarna. Åtlarna besöks re-

gelbundet av duvhök och naturligtvis av korp och kråka.

Ekonomi

Årlingen har möjliggjorts genom ekonomiskt bidrag från Stora Skog, Fagersta kommun, Surahammars kommun och länsstyrelsen i Västmanlands län. Till alla dessa och till dem som genom sina arbetsinsatser bidragit till det positiva resultatet riktas ett varmt tack.

Ni som önskar stödja ett viktigt faunavårdsprojekt kan sätta in pengar på ÖRN-72:s postgirokonto 83 36 72-9. Alla pengar går oavkortat till att möjliggöra utfodring och samla information om våra största rovfåglar.

*Gunnar Lignell
Jaktplansgatan 1 B
723 48 Västerås*

Kungsörn på ädel. Foto: Tero Niemi.

Tabell 1. Arbetsinsats säsongen 1990/91. Västmanlandsfåglarna.

Ädel	Start	Slut	Antal ufod- ringar	Mängd utlagt foder
Västerfjärnebo	23.12	10.3	4	1100
Fagersta	22.11	18.3	35	2725
Rammås	27.11	9.3	30	2240
Köping	28.10	26.3	34	3010
Summa			103	9075

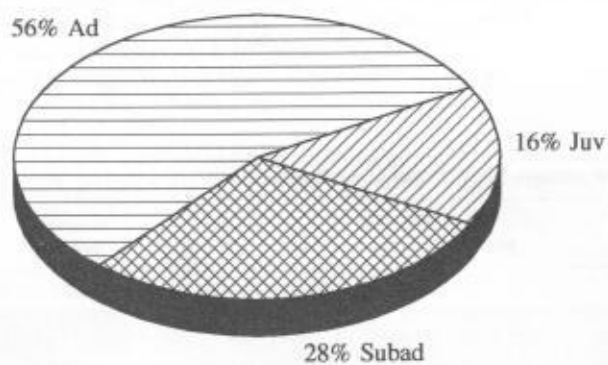
Tabell 2. Observationer säsongen 1990/91. Västmanlandsfåglarna.

Ädel	Havsörn subad.		Kungsörn subad.	
	ad.	juv.	ad.	juv.
Västerfjärnebo	-	-	1	2
Fagersta	1	-	2	2
Rammås	4	2	1	1
Köping	3	-	-	-
Summa	8	2	4	5

Tabell 3. Observationer vid Västmanlandsfåglarna 1982/83 - 1990/91.

Säsong	Havsörn subad.		Kungsörn subad.	
	ad.	juv.	ad.	juv.
1982/83	4	-	7	9
1983/84	5	2	11	8
1984/85	6	1	3	7
1985/86	7	2	6	9
1986/87	6	3	6	8
1987/88	7	3	6	11
1988/89	10	2	8	10
1989/90	6	2	3	3
1990/91	8	2	4	5
Medeltal hela perioden	6.6	1.9	6.0	7.8

Havsörn åldersfördelade 1982-1991
n=106

Kungsörn åldersfördelade 1982-1991
n=238

